

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 12215/ /2009. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Panaszos budapesti lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 212/2009. (VII. 8.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panaszt a fokozott ellenőrzés keretében elsőként végrehajtott igazoltatás jogalapja és végrehajtásának módja tekintetében

e l u t a s í t o m,

míg a jogalap nélkül ismételt végrehajtott igazoltatás során a szabad mozgáshoz és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében a panasznak

h e l y t a d o k.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) és (2) bekezdéseire, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Készenléti Rendőrség parancsnoka
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

Panaszos 2009. március 15-én 16 óra 53 perc körüli időben Budapest, VI. kerület Bajcsy-Zsilinszky út – Anker köz kereszteződésénél egy rendezvény helyszíne felé tartott és ott fényképezett. Az úttesten több rendőr tartózkodott, amikor az egyik rendőr – az intézkedés kezdeményezésének közlése nélkül – elkérte a Panaszos személyi igazolványát. A Panaszos kérdésére, hogy „mi zajlik” annyit reagált az intézkedő rendőr, hogy „általános igazoltatás” történik. Ezt követően átadta a vezetői engedélyét, és érdeklődött az intézkedés szükségszerűsége felől, amire az intézkedő rendőr válasza azt volt, hogy megnézte, a Panaszost nem körözött személy-e. Ezután a Panaszos kérésére az intézkedő rendőr közölte adatait.

Ezt követően az igazoltatás helyszínétől kb. egy méterre, 16 óra 57 perckor ugyanaz a rendőr ismételt megkezdte a Panaszos igazoltatását, majd egy másik rendőr pedig ruházat és csomagátvizsgálásra szólította fel. A Panaszos közölte, hogy két perce igazoltatták és kérte, hogy parancsnok jelenjen meg a helyszínen. Rögzítették adatait és az igazoltatásáról, valamint a csomag és ruházat átvizsgálásról video felvételt készítettek.

Időközben a helyszínre érkezett a helyszíni biztosítás parancsnoka, aki a Panaszos szerint azonosító számot nem viselt, és kérésére nem intézkedett.

A Panaszos a beadványában leírt rendőri intézkedéseket az emberi és alkotmányos jogainak, így a szabad gyülekezéshez és a szabad mozgáshoz való jogának durva megsértéseként élte meg.

A szóban forgó rendőri intézkedés miatt panaszt nyújtott be a Panasztestülethez, melyben a következőket kifogásolta:

- az intézkedő rendőr nem közölte az igazoltatás okát és nem tartotta be annak törvénybe foglalt formai követelményeit; véleménye szerint a rendőr megtorlásként intézkedett vele szemben;
- a rendőr az igazoltatás során kérte a Panaszos lakcímkártyáját is;
- sérült a szabad mozgáshoz való joga is.

A panasz – az alábbiakban részletezett indokok alapján – részben megalapozott.

II.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok alapján tényállásszerűen a következők állapíthatók meg.

1. A BRFK hivatalvezetőjének 2009. április 15-én kelt tájékoztató levele alapján megállapítható, hogy a Panaszossal szemben 2009. március 15-én 17 óra 03 perckor Budapesten, az V. kerület Károly körúton, a Madách tér előtti részen került sor rendőri intézkedés foganatosítására. A Panaszossal a kifogásolt rendőri intézkedésekkel összefüggésben egyéb intézkedés nem vált szükségessé, vele szemben szabálysértési vagy büntetőeljárás nem indult.

2. Budapest Rendőrfőkapitánya 0100-12945/2009.ált. számú egyedi utasításában Budapest teljes területére 2009. március 14-én 00.00 órától 2009. március 16-án 08.00 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el. A panasszal érintett helyszínen és időpontban tehát fokozott ellenőrzés volt érvényben, az ezt elrendelő egyedi utasítás tartalmazza, hogy annak keretében a

végrehajtásában beosztott rendőri állománynak feladata volt figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálásokat hajtott végre a beosztott rendőri állomány, illetőleg közreműködött az esetlegesen megbomlott rend helyreállításában, jogsértés esetén végrehajtotta a szükséges intézkedéseket.

Az egyedi utasítás indokolása szerint a kérdéses időszakra a főváros területére több demonstráció került bejelentésre, mely rendezvényekre jelentős számú résztvevő megjelenése várható. A nemzeti ünnepekhez kapcsolódó események, rendezvények kiemelkedő társadalmi jelentőséggel bírnak, amely indokolta teszi, hogy ezek nyugodt körülmények között, zavartalanul, a résztvevők biztonságának garantálása mellett kerüljenek megrendezésre. A nemzeti ünnep és az egyéb demonstratív tömegrendezvények biztonságos lebonyolítása érdekében indokolt az érintett helyszíneken a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése. Az egyedi utasítás tartalmazza továbbá azokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzést lehetővé teszik.

3. A Panaszos által megadott szolgálati jelvénytűszámok alapján megállapítást nyert, hogy az intézkedésben résztvevő rendőrök a Készenléti Rendőrségen teljesítenek szolgálatot. A Panaszos által megnevezett rendőr főhadnagy, rendőr főtörzsőrmester és rendőr törzsőrmester 2009. március 15-én, 14 órától a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvényén rendőri biztosítást hajtottak végre. Az intézkedő rendőrök az Rtv. 29. §-ának (1) és 30. §-ának (3) bekezdése, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. §-ának (1) és (4) bekezdése alapján hajtották végre az intézkedést.

Az intézkedést a Panaszossal szemben a rendőr főtörzsőrmester és rendőr törzsőrmester kezdeményezte, majd az intézkedésbe bekapcsolódott a rendőr főhadnagy is. Az igazoltatott személy adatairól igazoltató lap került kiállításra, és azokat Robotszaru NEO ügyfeldolgozó rendszerben rögzítették.

4. A Panaszossal szemben fogatosított intézkedésről videofelvétel készült, amelyen az alábbi eseménysor látható.

16 óra 58 perckor a Panaszos fényképeket készített a jelenlevő rendőrökről, amikor őt igazoltatni kezdte az intézkedő rendőr. A rendőr azt mondta: „személy igazolványt kérnék ellenőrzésre”. A Panaszos azon kérdésére, hogy mi az intézkedés indoka, a rendőr az általános igazoltatásra hivatkozott. A Panaszos véleménye erre az volt, hogy azért történt minden, mert ő a rendőröket fényképezte. Mindeközben többször megjegyezte, hogy egy rendőri intézkedés nem „így” kezdődik, mire a rendőr nem reagált. A Panaszos átadta vezetői engedélyét. A rendőr a Panaszos kérdésére elmondta, hogy leellenőrizték őt a körözési rendszerben. Mindeközben folyamatosan kamerázták. A Panaszos végül kérte az intézkedő és egy — feltételezhetően a felvételt készítő — másik rendőrt, hogy mondják meg nevüket, rendfokozatukat, azonosító számukat, amely kérésnek eleget tettek.

17 óra 02 perctől kb. 17 óra 09 percig a korábbi esettől mindössze néhány méterre ismételtelen intézkedés alá vonták a Panaszost. A Panaszos ismételt igazoltatását ugyanazon rendőr kezdte meg. Ezen második intézkedésről két kameraállásból készült felvétel. A felvétel hangjának rossz minősége miatt nem hallható a teljes intézkedés. Látható, hogy a Panaszost ismételtelen igazoltatják, az egyik kameraállásból felvételre került a Panaszos vezetői engedélye. Táskájának és ruházatának teljes átvizsgálására került sor, oly módon, hogy maga az intézkedő rendőr is belenyúlt a Panaszos táskájába. Ezután az adatait

rögzítették, és kérték tőle a laccímkarttyáját. A Panaszos azt felelte, hogy laccímkarttyája nincsen és megkérdezte, hogy miért van szükség arra, mire azt a választ kapta, hogy az állandó lakhelyét szeretnék megtudni.

A Panaszos többször megkérdezte, hogy hol van a parancsnok. Majd megjelent egy harmadik rendőr. Elmondta, ha panasszal kíván élni az intézkedéssel szemben, azt megteheti bármely rendőri szervnél 0-24 óráig. A Panaszos ekkor ismételten megkérdezte, hogy hol van a helyszín biztosítás parancsnoka, de arra választ — a felvétel tanúsága szerint — nem kapott. A Panaszos felhívására az intézkedő rendőrök írásban megadták adataikat.

Az első igazoltatás az Rtv. 29. §-a alapján¹, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében indokolt és jogszerű volt. Az intézkedés részmozzanatai végrehajtásában a rendőr részéről elkövetett szakmai hibák – köszönés, bemutatkozás, valamint az indok közlésének pontatlansága – a jogalapot nem érintik, rendőrszakmai hiányosságként értékelendők. Az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján történt meg az adatok rögzítése, továbbá a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése alapján az igazoltató lap kitöltése². A Szolgálati Szabályzat 38. § (1) bekezdése alapján került sor az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatainak a Schengeni Információs Rendszerben, a körözési információs rendszerben való ellenőrzésére, mely a rendőri jelentés szerint a Forgalomirányító Központ leterheltsége miatt 3-4 percet vett igénybe. Az intézkedés idején és helyén az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése³ alapján elrendelt fokozott

---

¹ **Rtv. 29. § (1)** *A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.*

(2) *Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.*

(3) *Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.(...)*

² **Szolgálati szabályzat 38. § (1)** *Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és laccím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.*

(2) *Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.” (...)*

³ **Rtv. 30. § (1)** *A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.*

(3) *A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.*

ellenőrzés volt érvényben. Álláspontom szerint a Panaszos szabad mozgáshoz való alkotmányos jogát a rendőri intézkedés csak a szükséges mértékben, az annak végrehajtásához szükséges ideig korlátozta.

Az igazoltatás során a rendőr a lakcímkártyát az igazoltatott személytől elkérheti, azonban annak átadása nem kötelező. E tekintetben a rendőr intézkedése nem vált jogszerűtlenné. A lakcímkártyát az intézkedő rendőr elkérte, mert további eljárás során az igazoltatott személy elérhetősége szükségessé válhat. A Panaszos az okmányt nem adta át, de emiatt őt sem a rendőri intézkedés során, sem később hátrány nem érte, valós jogsérelmet nem szenvedett.

A Panasztestület állásfoglalása szerint *„A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos időben egymás után, térben néhány méterrel messzebb történő, egymástól jól elhatárolható igazoltatása a második alkalommal jogalap híján, szükségtelenül történt”*.

Az ismételten végrehajtott igazoltatás tekintetében a Panasztestület állásfoglalásának erre vonatkozó részével egyetértve megállapítottam, hogy ez az intézkedés sértette a Panaszos szabad mozgáshoz és a tisztességes eljáráshoz való jogát.

A vizsgálat során megállapítottam, hogy ennek a megismételt igazoltatásnak nem volt meg a jogszabályban meghatározottak szerinti indoka. A rendőr intézkedése e tekintetben szakmailag kifogásolható.

III.

A Panasztestület a rendelkezésére bocsátott iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy mindkét kifogásolt rendőri intézkedés sértette a Panaszos személyes adatok védelméhez való jogát, és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

A Panasztestület állásfoglalásának a második, ismételten végrehajtott igazoltatásra vonatkozó álláspontjával egyetértve megállapítottam, hogy az első igazoltatásnak kellő jogalapot biztosított az Rtv. 29. §, valamint a 30. § (1), és (3) bekezdése – az elrendelt fokozott ellenőrzés keretében történő igazoltatás végrehajtása tekintetében – azonban a második, rövid idő elteltével történő újbóli igazoltatásra nem.

„A Testület megállapította, hogy a panaszos állítása szerint azonban igazoltatására azért került sor, mert fényképfelvételeket készített a rendőrökről.

Álláspontom szerint az igazoltatás jogalapja a terület biztosítás során végrehajtandó közbiztonsági érdek volt. Az intézkedésre az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat, valamint az elrendelt létesítménybiztosítási és terület lezárási feladat végrehajtása alapján került sor.

A Panaszos által történő fényképezést a Panasztestület állásfoglalásában külön kiemeli, mint azt az okot, ami az intézkedés megkezdéséhez vezetett. Továbbá megállapítja, hogy *„a rendőri intézkedések dokumentálása önmagában semmilyen körülmények között nem törvénysértő, azt a rendőr nem tilthatja meg, és a fényképezés vagy felvétel készítése további intézkedésre sem ad alapot”*. *„A Testület megítélése szerint a rendőri intézkedések dokumentálásához fűződő közérdek megelőzi azt a hivatkozási alapot, hogy a rendőröknek az*

esetleg kényelmetlenséget okoz.” Az állásfoglalás továbbá leszögezte, hogy „fokozott közérdek fűződik az esetleges rendőri jogsértések dokumentálásához.”

A fényképezés türése tekintetében általános érvennyel megfogalmazott Panasztestületi állásponttal egyetértek, azonban a kifogásolt intézkedés nyilvánvalóan nem a fényképezés miatt történt. A helyszínen szolgálatot teljesítő rendőr olyan jellegű feladat végrehajtására kapott utasítást, melynek során a lezárt terület biztosítása érdekében megelőző célú igazoltatásokat hajtott végre, ennek keretében történt meg a Panaszos első igazoltatása.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a Panaszos adatainak igazoltató lapon történő rögzítése nem volt jogszerű. Álláspontját azzal indokolta, hogy *„az igazoltatás során csak akkor kell rögzíteni az igazoltatott személyes adatait (és a kapcsolódó adatokat), ha ez további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják. A panaszossal szemben további intézkedés, eljárás nem indult, egyéb körülmény a megállapított tényállás és a ténylegesen megjelölt ok alapján nem valószínűsíthető; sőt a r. őrmester megállapította, hogy a körözési nyilvántartásban nem szerepelt a panaszos, illetve az adatok rögzítésére okot adó körülmény. Ezen körülmények alapján a Testület az adatok rögzítésével összefüggésben is megállapította a panaszos személyes adatok védelméhez való jogának megsértését.”*

Ezzel a megállapítással a fentiekben már kifejtett törvényi indokok alapján – az Rtv. 29. § (3) bekezdése alapján történt meg az adatok rögzítése, továbbá a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése alapján az igazoltató lap kitöltése – nem értek egyet, és megjegyezni kívánom, hogy a rendőrség kizárólag törvényi felhatalmazás alapján, a jogszabályok rendelkezései szerint rögzít és kezel személyes adatokat. Ez esetben pedig megállapítható, hogy a közrend elleni cselekmények elkövetőinek utólagos azonosítása iránti igény, mint egyéb körülmény teremtette meg az adatok rögzítésének az indokát. Ezek az adatok egyébiránt az Rtv. 29. § (7) bekezdés⁴ rendelkezése szerint törlésre kerülnek.

E kérdés kapcsán a Panasztestület egy korábban született – 4/2009. (I. 7.) számú – állásfoglalásában elvi érveléssel rámutatott:

„A demonstrációkhoz kapcsolódó közrend elleni cselekmények elkövetőinek utólagos azonosíthatósága iránti igény az adatrögzítés lehetséges preventív hatásait is figyelembe véve indokoltá teszi az igazoltatások foganatosításán túlmenően az igazoltatott személyek adatainak rögzítését is. A személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen helyzetekben összeütközésbe kerül a közrend és közbiztonság alkotmányos értékével, illetve az a mögött húzódó és abban megtestesült egyéni alapjogokkal (a békés rendezvényen résztvevők gyülekezési joga, véleménynyilvánítási joga és testi épséghez fűződő joga). A Testület álláspontja szerint az alkalmasság, szükségesség és arányosság tesztjét alkalmazva, a személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen jellegű korlátozása egy demokratikus társadalomban megengedhetőnek minősül.”(lásd még: 5/2009. (I. 21.), 6/2009. (I. 21.), 7/2009. (I. 21.) számú állásfoglalás)

---

⁴ **Rtv. 29. § (7)** Az igazoltatás során rögzített adatokat - kivéve, ha ezek büntető- vagy szabálysértési eljárásban kerülnek felhasználásra - az intézkedés befejezését követő száznolcvanadik napon meg kell semmisíteni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a 24. § (4) bekezdése szerinti igazoltatás során rögzített adatok 24. § (5) bekezdésében meghatározott törlési idejére.

Az utóbbi állásponttal egyetértve az eljárás során megállapítottam, hogy az adatkezelés az intézkedés során a hatályos jogszabályoknak megfelelően és szakszerűen történt.

A fentiek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2.§ (1) bekezdése, 55. § (1) bekezdése, valamint az 59. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1)-(2) bekezdései, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1)-(3) és (7) bekezdései, 30. § (1) és (3) bekezdései, a 92. § (1) bekezdése, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 38. § (1)-(2) bekezdése;

Budapest, 2009. augusztus „ „

Dr. Bencze József r. altábornagy